

АРХІТЕКТОНІКА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Слободянюк Н. О., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку, Криворізький національний університет, м. Кривий Ріг, Україна
e-mail: Slobnata21@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-0803-9423

Анотація. Актуальність обраної тематики дослідження підтверджується впливом платоспроможності на показники конкурентоздатності, інвестиційної привабливості, фінансового стану, фінансової безпеки суб'єктів господарювання. Мета дослідження полягає у моделюванні системи управління платоспроможністю суб'єктів господарювання та формалізації архітектури її складових. Для досягнення поставленої мети автором було використано такі методи: системний підхід – при обґрунтуванні архітектури моделі системи управління платоспроможністю суб'єктів господарювання; аналізу та синтезу, узагальнення та систематизації – при обґрунтуванні складових механізму управління платоспроможністю суб'єктів господарювання. У статті обґрунтовано необхідність дослідження платоспроможності як об'єкта управління, наведено авторське визначення дефініції «платоспроможність»; зазначено, що специфіка та вид діяльності суб'єкта господарювання (підприємство, банк, страхова компанія) визначають архітектуру системи управління платоспроможністю. У роботі наведено деталізований опис складових механізму управління платоспроможністю суб'єктів господарювання та формалізовано процес обґрунтування управлінських рішень з можливістю їх коригування. У статті зазначено, що формалізація процесу управління платоспроможністю суб'єкта господарювання може бути досягнута через впровадження бюджетування та формування відповідних центрів відповідальності, автоматизації бізнес-процесів операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, що потребує змін в організаційно-фінансовій структурі суб'єкта господарювання. Наукова новизна: удосконалено методичну основу управління платоспроможністю суб'єктів господарювання на основі моделювання архітектури системи управління платоспроможністю суб'єктів господарювання та формалізації її компонентів для підвищення оперативності та гнучкості прийняття управлінських рішень з урахуванням дії ризиків різної етіології. Практичне значення запропонованої системи управління платоспроможністю суб'єктів господарювання полягає у підвищенні повноти, оперативності, релевантності та гнучкості прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності та ризикованості ведення бізнесу.
Ключові слова: платоспроможність; управління; система; механізм; архітектура; суб'єкт управління; об'єкт управління; грошові потоки; зобов'язання; суб'єкт господарювання; управлінське рішення.

ARCHITECTURE OF THE SOLVENCY MANAGEMENT SYSTEM OF BUSINESS ENTITIES

Slobodyanyuk Natalya, Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of Business Entity Finance and Innovative Development, Kryvyi Rih National University, Kryvyi Rih, Ukraine
e-mail: Slobnata21@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-0803-9423

Abstract. The relevance of the chosen research topic is confirmed by the influence of solvency on indicators of competitiveness, investment attractiveness, financial condition, and financial security of economic entities. The purpose of the study is to model the solvency management system of business entities and formalize the architecture of its components.

To achieve the goal, the author used the following methods: systemic approach - when substantiating the architecture of the model of the solvency management system of business entities; analysis and synthesis, generalization and systematization - when substantiating the components of the solvency management mechanism of economic entities.

The article substantiates the need to study solvency as an object of management, the author's definition of "solvency" is given; it is stated that the specificity and type of business entity (enterprise, bank, insurance company) determine the architecture of the solvency management system. The work provides a detailed description of the components of the solvency management mechanism of business entities and formalizes the process of justifying management decisions with the possibility of their adjustment. The article states that the formalization of the process of managing the solvency of a business entity can be achieved through the implementation of budgeting and the formation of appropriate centers of responsibility, automation of business processes of operational, financial and investment activities, which requires changes in the organizational and financial structure of the business entity.

Scientific novelty: the methodical basis of managing the solvency of economic entities has been improved based on the modeling of the architecture of the solvency management system of economic entities and the formalization of its components in order to increase the efficiency and flexibility of management decision-making taking into account the effects of risks of various etiologies. The practical significance of the proposed system for managing the solvency of business entities is to increase the completeness, efficiency, relevance and flexibility of management decision-making in conditions of uncertainty and riskiness of doing business.

Key words: solvency; management; system; mechanism; architectonics; subject of management; object of management; cash flows; obligation; entity; management decision.

JEL Classification: G310.

Постановка проблеми. Виклики сьогодення вимагають від суб'єктів господарювання не тільки своєчасного реагування на існуючі загрози й ризики зовнішнього та внутрішнього середовища, але й змінювання підходу до вибору інструментів управління сукупністю бізнес-процесів, забезпечуючи достатність фінансових ресурсів та ефективність їх використання. Управління платоспроможністю суб'єктів господарювання є невід'ємною складовою системи менеджменту, актуальність впровадження якої зумовлена необхідністю пошуку резервів щодо своєчасності та повноти виконання сукупності поточних зобов'язань суб'єктів господарювання у процесі фінансово-господарської діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі питання теоретичного, методичного й прикладного характеру щодо моделювання системи управління платоспроможністю суб'єктів господарювання було досліджено у наукових працях вітчизняних та зарубіжних науковців. Так, наприклад, Ю. М. Нікольчук, О. О. Лопатовська, К. В. Пономарьова розглянули архітектоніку механізму управління ліквідністю та платоспроможністю вітчизняного підприємства [1], модель управління системою взаємовідносин підприємства з його оточенням для контролю кризи неплатежів було запропоновано О. В. Фоміною [2], складові механізму управління платоспроможністю суб'єкта господарювання було досліджено М. В. Рубахою та М. П. Цюпою [3], Г. В. Ситник, І. С. Олесенко охарактеризували системоутворюючі елементи та виокремили цільовий вектор управління платоспроможністю підприємства [4], О. В. Томчук, О. С. Трегубов, О. Л. Андронік систематизували основні структурні елементи управління підприємств малого та середнього бізнесу, що ґрунтуються на засадах фінансового менеджменту [5] та ін.

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Переважна більшість наукових праць присвячена саме дослідженню етимології, дефініції, процесу й механізму управління платоспроможністю підприємств, страхових компаній та банківських установ, проте майже відсутні напрацювання щодо моделювання комплексної системи управління платоспроможністю суб'єктів господарювання, що й пояснює актуальність цієї тематики публікації та потребує подальших наукових досліджень.

Мета дослідження. Мета дослідження полягає у моделюванні системи управління платоспроможністю суб'єктів господарювання та формалізації архітектоніки її складових.

Основний матеріал. Платоспроможність – це здатність суб'єкта господарювання своєчасно та в повному обсязі виконувати свої зобов'язання перед контрагентами (клієнтами, постачальниками, учасниками, робітниками, державними й кредитно-фінансовими установами тощо) за рахунок згенерованого грошового потоку ліквідних активів, накопичених у достатній кількості та оптимальній структурі.

Управління платоспроможністю суб'єкта господарювання можна розглядати як поліфункціональний процес попередження та нейтралізації ризику неплатоспроможності та формування економічної безпеки (Г. В. Ситник, І. С. Олесенко) [4]; підсистему управління (М. П. Цюпа, М. В. Рубаха, Л. В. Височина) [3, 6]; процес, що має певну структуру та послідовність дій (В. Іванов, О. В. Люта, Н. Г. Пігуль, К. Глядько) [7, 8]; систему, що складається з різних функціональних підсистем (О. А. Непочатенко) [9].

Платоспроможність визначає фінансовий стан суб'єкта господарювання та є об'єктом управління. А специфіка діяльності суб'єкта господарювання (підприємство, банк, страхова компанія) прямо визначає особливості побудови моделі системи управління платоспроможністю в частині окремих складових механізму, ідентифікує перелік впливу ендогенних та екзогенних чинників, деталізує цільову функцію управління та вхідні параметри тощо. Архітектоніка такої моделі обов'язково передбачає наявність таких елементів: суб'єкта та об'єкта управління, механізму управління, інформаційних каналів зворотних зв'язків, зовнішнього та внутрішнього середовища (рис. 1).

Суб'єкт управління платоспроможністю чине вплив на об'єкт управління через відповідний інструментарій механізму відповідно до встановленої мети у межах прийнятої стратегії розвитку суб'єкта господарювання для формування й подальшої реалізації управлінського рішення щодо підвищення рівня платоспроможності на короткострокову й довгострокову перспективи.

Суб'єктами управління платоспроможністю є державні органи, інвестори, власники

(акціонери), головний бухгалтер, фінансовий директор, менеджери, працівники фінансової служби тощо, котрі прямо чи опосередковано відповідно до компетенцій впливають на об'єкт (платоспроможність). Об'єктом забезпечення платоспроможності суб'єкта господарювання є сукупність відповідних бізнес-процесів операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, що забезпечують реалізацію договірних відносин між контрагентами, іншими суб'єктами господарювання, працівниками, клієнтами, власниками, державою, інвесторами та іншими кредиторами щодо здійснення основної діяльності та отримання прибутку, виплати заробітної плати, реалізації дивідендної політики, сплати податків, зборів та інших платежів, виконання умов кредитного договору та ін.

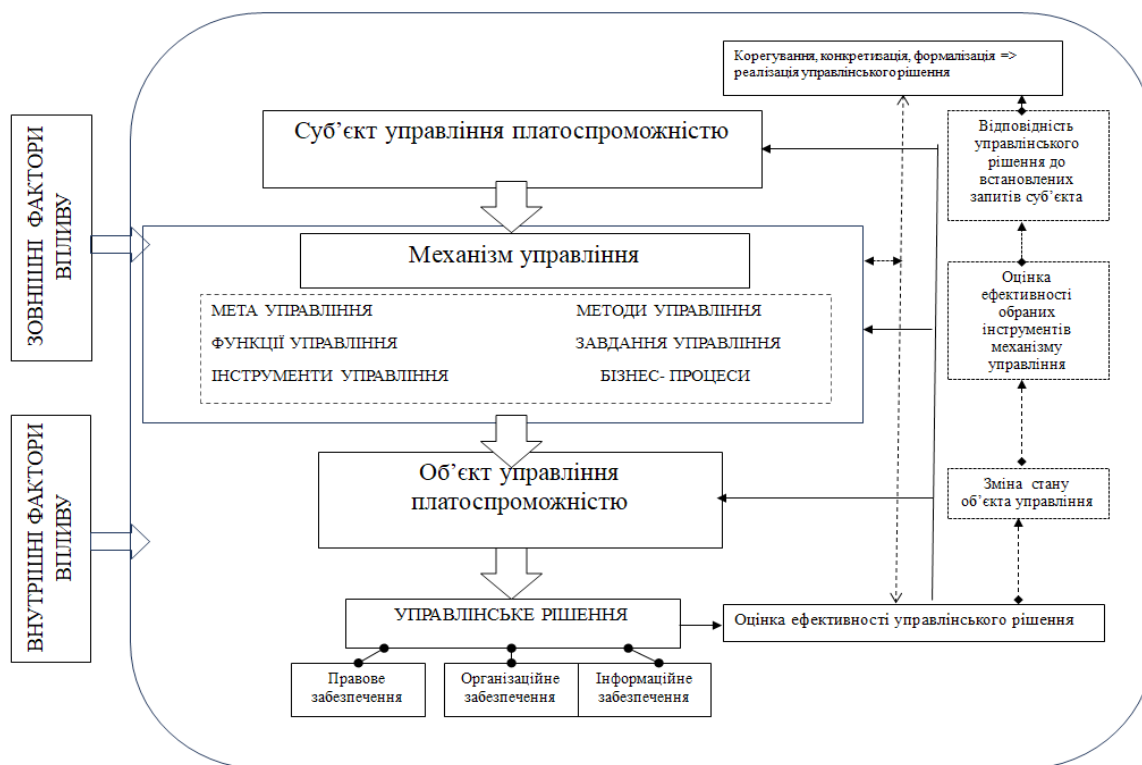

Рис. 1. Система управління платоспроможністю суб'єктів господарювання.

Джерело: розроблено автором за матеріалами [4,8,10, 11]

У межах бізнес-процесів операційної, фінансової та інвестиційної діяльності суб'єкта господарювання генеруються вхідні та вихідні грошові потоки, які безпосередньо визначають стан об'єкта управління, що формує обсяг та структуру оборотного капіталу (в тому числі й питому вагу ліквідних активів).

Механізм управління платоспроможністю суб'єктів господарювання представлений такими компонентами: мета, функції, інструменти, методи, завдання управління та бізнес-процеси.

Механізм управління платоспроможністю суб'єктів господарювання реалізується у межах бізнес-процесів, інформаційно-аналітичні дані для формування управлінського рішення забезпечуються якістю впровадження бухгалтерського, управлінського, фінансового, податкового обліку; бюджетування; аналізу, аудиту та контролю; процесом розробки та впровадженням інноваційних продуктів; реалізацією маркетингових заходів та реклами; рівнем платіжної дисципліни з контрагентами; ІТ; юридичною підтримкою і забезпеченням та ін. [12].

Метою управління платоспроможністю суб'єктів господарювання є ідентифікація потенційних загроз різної етіології зовнішнього та внутрішнього середовища для попередження, запобігання й нейтралізації небезпеки невиконання всіх фінансових зобов'язань, захисту прав акціонерів, інвесторів та споживачів продукції (послуг, робіт), а також реалізація превентивних заходів щодо уникнення банкрутства суб'єкта господарювання на основі зміцнення рівня його фінансової безпеки.

Поставлена мета управління платоспроможністю суб'єктів господарювання досягається через реалізацію відповідних завдань:

- підтримка ліквідності активів на основі оптимізації обсягу та складу поточних активів: поточні фінансові інвестиції, дебіторська заборгованість, грошові кошти, запаси;
- оптимізація обсягу та структури поточної кредиторської заборгованості, а також визначення джерел формування на основі структури оборотних активів суб'єкта господарювання;
- складання балансу грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності суб'єкта господарювання, що передбачає планування джерел таких надходжень та напрямів їх витрачання, узгодження їх за обсягами та часом;
- синхронізація грошових потоків суб'єкта господарювання на основі ритмічності надходження грошових коштів, планування такту надходжень таких потоків [13].

Система управління платоспроможністю суб'єкта господарювання потребує реалізації загальних та спеціальних функцій. Загальні функції: забезпечення необхідної організаційної та фінансової структури суб'єкта господарювання; формування інформаційно-аналітичної бази управління платоспроможністю; аналіз платоспроможності; прогнозування, планування і контроль платоспроможності; стимулювання прийняття управлінських рішень щодо покращення платоспроможності; облік та аудит операцій

бізнес-процесів; моніторинг роботи усіх підрозділів щодо забезпечення платоспроможності суб'єкта господарювання; бюджетування діяльності та формування центрів відповідальності. Спеціальні функції: управління грошовими коштами, дебіторською заборгованістю, поточною кредиторською заборгованістю за розрахунками, грошовими потоками та залученням банківського кредиту [4].

Принципи управління платоспроможністю суб'єктів господарювання такі: «збереження активів, економічність, достатність, системність, етапність, адресність, безперервність, надійність, оперативність, ефективність, оптимальність, прибутковість, ліквідність, стійкість, відповідальність, інноваційність, адаптивність, стратегічна спрямованість» [4, с. 187].

Методи управління платоспроможністю суб'єкта господарювання обираються відповідно до запиту суб'єкта управління та загальної мети, водночас стан об'єкта управління визначає їх перелік та комбінацію. Основними методами управління платоспроможністю суб'єкта господарювання є: матричний баланс; диверсифікація; перестраховування; співстрахування; санація; банкрутство; інвестування; бюджетування; платіжний календар; методи, що засновані на використанні стратегічних карт, збалансованої системи показників; SWOT-аналіз; модель Міллера – Орра тощо.

Основними інструментами управління платоспроможністю суб'єкта господарювання (підприємство, банківська установа, страхова компанія) є: ліцензування діяльності; фінансові санкції; квотування; інвестиційна політика; амортизаційна політика; обов'язкові нормативи достатності капіталу; нормативи кредитного ризику; андеррайтинг; пруденційні нормативи; нормативи короткострокової ліквідності; методи розрахунку резервів незароблених премій; форми перестраховування; франшиза тощо.

Оцінювання рівня платоспроможності суб'єкта господарювання відбувається у розрізі встановлених зон платоспроможності: абсолютної (достатня кількість грошових коштів для покриття зобов'язань); поточної (недостатня кількість високоліквідних активів, використання дебіторської заборгованості терміном погашення до 12 місяців для покриття поточних зобов'язань); критичної (переважна питома вага запасів у структурі мобільних активів) та неплатоспроможності (критична нестача середньомісячного доходу та мобільних активів для покриття зобов'язань) [14].

Оцінка ефективності прийнятого управлінського рішення щодо покращення рівня платоспроможності ґрунтується на кількісно-якісних показниках та параметрах.

Кількісними показниками оцінювання платоспроможності суб'єктів господарювання є показники:

- статистичної платоспроможності (основні: коефіцієнт покриття, коефіцієнт розрахункової платоспроможності, коефіцієнт абсолютної ліквідності; допоміжні: період обігу товарних запасів, період обігу дебіторської заборгованості, тривалість операційного циклу, тривалість фінансового циклу, період погашення кредиторської заборгованості, індекс ліквідності обігових активів, коефіцієнт забезпеченості власними коштами);
- динамічної платоспроможності (основні: обсяг сальдового грошового потоку, коефіцієнт синхронності грошових потоків, коефіцієнт достатності коштів; допоміжні: синхронність

надходжень та видатків, рівномірність надходжень, коефіцієнт рівномірності надходжень, рівномірність видатків, коефіцієнт рівномірності видатків, частота виникнення дефіциту коштів);

– перспективної платоспроможності (показник миттєвого виконання завдання; перспективного виконання завдання та достатності генерування коштів) [14].

Якісним параметром оцінки платоспроможності може бути фінансова гнучкість суб'єкта господарювання, яка передбачає його здатність реагувати на мінливі умови середовища, що спричинили зменшення вхідного грошового потоку у вигляді доходу. Це здатність реагувати на зміни кредитного ринку та змінювати джерела фінансування, здатність щодо зміни профілю та характеру діяльності для покращення платіжної дисципліни, швидкість реагування на страйки та припинення каналів постачання [11]. Крім того, платоспроможність впливає на гудвіл суб'єкта господарювання, зміцнює його конкурентні позиції та підвищує інвестиційну привабливість. Отже, оцінці підлягає якість фінансової роботи щодо впровадження бюджетування бізнес-процесів із генерування грошових потоків, стан корпоративної культури та наявність висококваліфікованих спеціалістів з фінансового менеджменту, оперативність отримання інформації щодо рівня платоспроможності та чинників, що на неї впливають, якість впровадження управлінських рішень щодо покращення рівня платоспроможності суб'єкта господарювання тощо.

Управлінське рішення щодо покращення платоспроможності суб'єкта господарювання за потреби підлягає корегуванню, конкретизації та формалізації, що деталізує та підвищує якість управлінського процесу, а сам процес управління є циклічним та ґрунтується на принципах системного підходу, на який впливають чинники зовнішнього (економічні, політико-правові, природні, соціально-культурні, демографічні;

науково-технічні) та внутрішнього (виробничі, фінансові, організаційні) середовища.

Формалізація процесу управління платоспроможністю суб'єкта господарювання може бути досягнута через впровадження бюджетування та формування відповідних центрів відповідальності, автоматизації

бізнес-процесів операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, що потребує змін в організаційно-фінансовій структурі суб'єкта господарювання.

На ефективність прийнятих управлінських рішень щодо покращення платоспроможності суб'єкта господарювання впливають:

– правове забезпечення (кодекси, закони, постанови, положення, нормативні акти, інструкції, що регламентують процес управління платоспроможністю);

– організаційне забезпечення (внутрішні структурні служби та їх зв'язки відповідно до ієрархічного, функціонального, змішаного типу побудови);

– інформаційне забезпечення (безперервний підбір інформаційних показників щодо грошових потоків за напрямками діяльності суб'єкта господарювання, результати аналізу та оцінки об'єкту управління, звітні, планові, аналітичні розрахунки фінансового стану, прогнозування вірогідності банкрутства тощо).

Відповідно, це дослідження також підтверджує, що цукристі та шоколадні вироби викликають достатньо сильні емоційні та смакові сигнали, які засвідчують високий попит на такі категорії продукції ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен». Торти та тістечка не є кондитерськими виробами, які їдять кожного дня, тому в більшості випадків вони асоціюються зі святами. Печива та вафлі не викликають яскравих емоцій через те, що споживачі їдять їх дуже часто і це підтверджує обсяг реалізації.

Висновки. Платоспроможність суб'єкта господарювання – це важливий показник конкурентоздатності та індикатор фінансового стану, отже, він є об'єктом управління, що визначає рівень фінансової безпеки. Процес управління платоспроможністю реалізується у межах комплексної системи, архітектоніка якої представлена взаємопов'язаними структурними компонентами: суб'єктом, об'єктом, механізмом, зворотними інформаційними каналами, середовищем.

Практичне значення запропонованої системи управління платоспроможністю суб'єктів господарювання полягає у підвищенні повноти, оперативності та гнучкості прийняття управлінських рішень, формалізації компонентів системи з урахуванням дії ризиків різної етіології.

Моделювання системи управління платоспроможністю суб'єктів господарювання враховує специфіку діяльності (підприємство, банківська установа, страхова компанія) та характер грошових потоків, що призводить до зміни конфігурації окремих складових механізму управління, відповідно, подальші наукові дослідження будуть спрямовані на обґрунтування

таких відмінностей та їх порівняння. Науковий інтерес викликає також розробка відповідних стратегічних карт управління платоспроможністю суб'єктів господарювання на основі кореляції мети та обраних методів управління, а також їх практична апробація на прикладі певного підприємства.

Список літератури

1. Нікольчук Ю. М., Лопатовська О. О., Пономарьова К. В. Архітектура механізму управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства. *Трансформаційна економіка*. 2023. № 2(02). С. 38 - 44.
2. Фоміна О. В., Сопко В. В., Августова О. О. Управління платоспроможністю підприємства. *Ефективна економіка*. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2020/9.pdf (дата звернення: 15.01.2024).
3. Цюпа М. П., Рубаха М. В. Управління платоспроможністю підприємства. Концепції економічного розвитку країни: матеріали інтернет-конференції. 2016. URL: <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/2133/> (дата звернення: 15.01.2024).
4. Ситник Г. В., Олесенко І. С. Управління платоспроможністю підприємства торгівлі в системі формування його економічної безпеки. *Бізнес Інформ*. 2018. № 7. С. 185-193.
5. Томчук О. В., Трегубов О. С., Андронік О. Л. Фінансові аспекти управління платоспроможністю малого та середнього бізнесу в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/2395/2316/> (дата звернення: 15.01.2024).
6. Височина Л. В. Теоретичні засади управління грошовими активами підприємства. *Вісник НТУ «ХП»*. 2014. № 65. С. 78-85.
7. Іванов В. Концептуальні засади забезпечення платоспроможності підприємства. *Схід*. 2009. № 9. С. 4-8.
8. Люта О. В., Пігуль Н. Г., Глядько К. Теоретичні засади управління ліквідністю та платоспроможністю підприємств. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2019. № 4. С. 14-23. URL: <https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/media/attachments/2019/12/20/2-14-23.pdf> (дата звернення: 15.01.2024).
9. Непочатенко О. А. Підходи до управління платоспроможністю сільськогосподарських підприємств. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2013. Вип. 9 (2). С. 138-142.
10. Стефанів І. Напрямки оптимізації рівня платоспроможності підприємства. *Економічний аналіз*. 2023. Том 33. № 2. С. 121-127. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/download/5665/6565657233> (дата звернення: 16.01.2024).
11. Корнева Н. О., Магдун В. І. Аналітичні основи платоспроможності в сучасних умовах господарювання. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Вип. 5(22). С. 86-90. URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2020/5_22_ukr/18.pdf (дата звернення: 16.01.2024).
12. Алескерова Ю. В., Салькова І. Ю., Федоришина Л. І. *Страховий менеджмент: підручник*. Вінниця: ВНАУ, 2019. 295 с.
13. Майборода О. Є., Косарева І. П., Каранда О. М. Концептуальні засади управління платоспроможністю підприємства. *Молодий вчений*. 2017. № 3. С. 793-797.
14. Харченко О. С. Управління платоспроможністю підприємства в системі економічної безпеки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 1. С. 55-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2015_1_14 (дата звернення: 16.01.2024).

References

1. Nikol'chuk, Yu. M. & Lopatovs'ka, & O. O. Ponomar'ova, K. V. (2023). Architecture of the liquidity and solvency management mechanism of the enterprise. *Transformatsijna ekonomika*, 2(02), 38-44 [In Ukrainian].
2. Fomina, O. V. & Sopko, V. V. & Avhustova O. O. (2020). Solvency management of the enterprise. *Efektivna ekonomika*. Retrieved from http://vww.etsonomy.nayka.tsom.ua/pdf/6_2020/9.pdf [In Ukrainian]. (accessed 15 January 2024).
3. Tsiupa, M. P. & Rubakha, M. V. (2016). Solvency management of the enterprise. *Kontseptsii ekonomichnoho rozvytku krainy: materialy internet-konferentsii* [Concepts of economic development of the country: internet conference materials]. Retrieved from <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/2133/> [In Ukrainian]. 1. (accessed 15 January 2024).

4. Sytnyk, H. V. & Olesenko, I. S. (2018). Management of the solvency of a trade enterprise in the system of forming its economic security. *Biznes Inform*, 7, 185-193 [In Ukrainian].
5. Tomchuk, O. V. & Trehubov, O. S. & Andronik, O. L. (2023). Financial aspects of managing the solvency of small and medium-sized businesses in wartime conditions. *Ekonomika ta suspil'stvo*, 50. Retrieved from <https://economyand.society.in.ua/index.php/journal/article/download/2395/2316/> [In Ukrainian]. accessed 15 January 2024).
6. Vysochyna, L. V. (2014). Theoretical principles of management of the company's monetary assets. *Visnyk NTU «KhPI»*, 65, 78-85. [In Ukrainian].
7. Ivanov, V. (2009). Conceptual principles of ensuring the solvency of the enterprise. *Skhid*, 9, 4-8. [In Ukrainian].
8. Liuta, O. V. & Pihul', N. H. & Hliad'ko, K. (2019). Theoretical principles of liquidity and solvency management of enterprises. *Visnyk SumDU. Seriya «Ekonomika»*, 4, 14-23. Retrieved from <https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/media/attachments/2019/12/20/2-14-23.pdf> [In Ukrainian]. (accessed 15 January 2024).
9. Nepochatenko, O. A. (2013). Approaches to managing the solvency of agricultural enterprises. *Aktual'ni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, 9 (2), 138-142. [In Ukrainian].
10. Stefaniv, I. (2023). Directions for optimizing the company's solvency level. *Ekonomichnyj analiz*, 33, 2, 121-127. Retrieved from <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/download/5665/6565657233> [In Ukrainian]. (accessed 16 January 2024).
11. Kornieva, N. O. & Mahdun, V. I. (2020). Analytical foundations of solvency in modern economic conditions. *Pryazovs'kyj ekonomichnyj visnyk*, 5(22), 86-90. Retrieved from http://pev.kpu.zp.ua/journals/2020/5_22_ukr/18.pdf [In Ukrainian]. (accessed 16 January 2024).
12. Aleskerova, Yu. V. & Sal'kova, I. Yu. & Fedoryshyna, L.I. (2019). *Strakhovyj menedzhment: pidruchnyk*. Vinnytsia: VNAU, 295. [In Ukrainian].
13. Majboroda, O. Ye. & Kosarieva, I. P. & Karanda, O. M. (2017). Conceptual principles of enterprise solvency management. *Molodyj vchenyj*, 3, 793-797 [In Ukrainian].
14. Kharchenko, O. S. (2015). Management of the solvency of the enterprise in the system of economic security. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 1, 55-59. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2015_1_14 [In Ukrainian]. (accessed 16 January 2024).

Стаття надійшла до редакції 12.01.2024

Прийнята до публікації 15.01.2024